

УДК 341: 355. 232

DOI: <https://doi.org/10.33216/2220-6310-2021-100-1-93-103>

ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ЗАГАЛЬНОВІЙСЬКОВІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ-ПРИКОРДОННИКІВ

О. В. Казєв

ORCID 0000-0002-9799-6486

М. М. Овчар

ORCID 0000-0002-6526-3632

І. В. Кошельник

ORCID 0000-0002-6322-6918

Стаття присвячена аналізу питань вищої військової освіти. У цій загальній проблемі виділено питання загальновійськової підготовки майбутніх фахівців прикордонного відомства. Завдання щодо захисту та охорони державного кордону в українському суспільстві покладені на прикордонне відомство. Зазначена відомча структура має тривалу історію розвитку, і має можливість здійснювати підготовку власних офіцерських кадрів в єдиному вищому військовому навчальному закладі прикордонної служби – Національній академії. Мета загальновійськової підготовки майбутніх офіцерів-прикордонників полягає у створенні системних знань, умінь та навичок щодо вимог та потенціалу застосування бойової/спеціальної техніки; ведення бойових дій, виконання професійних завдань у мирний час та особливий період; щодо порядку дій у зоні різного виду зараження.

Основними завданнями загальновійськової підготовки майбутніх офіцерів-прикордонників є розуміння загальної характеристики сучасного бою. Пріоритетність цього завдання полягає в тому, що сучасній історичній епісі притаманна поява безлічі несистемних явищ та процесів, а це напряму вплинуло на загальні риси сучасного бою: висока напруженість; маневреність; короткочасність; максимальна швидкість; нові способи ведення бойових дій тощо. Виділено такі інноваційні технології, що варто застосовувати у загальновійськовій підготовці курсантів-прикордонників та які дають змогу виділити більше часу саме для практики: технології імітаційного моделювання; проєктні технології, технології тренінгу та workshop, технологія

індивідуального навчання, коучінг. Ефективність підготовки не матиме позитивної динаміки, якщо науково-педагогічні працівники будуть категоричними по відношенню до певної технології, методики, прийому або засобу.

Ключові слова: вища військова освіта, загальновійськова підготовка, майбутні офіцери-прикордонники, освітні технології, прикордонна служба.

Постановка проблеми у загальному вигляді. Основою національної безпеки України є реалізація таких важливих цілей, як: зведення до мінімуму загроз державній цілісності та суверенітету країни, безпека майбутнього існування, євроінтеграція, побудова цілісного та демократичного суспільства. З метою дотримання зазначеної стратегії необхідно спроектувати якісну державну політику, створити умови для функціонування сектору безпеки та оборони, забезпечити систему якісної підготовки офіцерських кадрів військових та правоохоронних структур. Піднімаючи питання якості підготовки офіцерських кадрів в Україні, необхідно згадати про високі стандарти та зміст цієї підготовки, про амбіції державного рівня щодо згаданих фахівців. Ключовими проблемами вищої військової освіти в Україні є врахування нового технологічного та інформаційно-комунікаційного середовища у світовій спільноті, вимог зі сторони соціальної системи тощо.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Висвітлення проблем модернізації змісту вищої військової освіти представлене у численних наукових працях різного спрямування: від суто військової сфери до соціально-філософської, психолого-педагогічної та технічної. Враховуючи кількість наукових досліджень із зазначеної вище проблеми, можна зробити висновок про її актуальність та спроби науковців її розв'язати. З-поміж запропонованих наукових праць у доступних інформаційних джерелах, слід згадати О. Гончаренка (2008) щодо аналізу зарубіжного досвіду підготовки фахівців сектору безпеки та оборони; М. Голика (2000) – щодо вивчення проблем військової освіти України; М. Нещадима (2003) – вченого, котрий причетний до розбудови вищої військової освіти в Україні; В. Ягулова (2002) – автора військової педагогіки та ін.

Безпосередньо підготовку майбутніх офіцерів для прикордонного відомства досліджували Л. Балагур (2015), Ю. Дем'янюк (2010), О. Діденко (2015), О. Луцький (2013), В. Полюк (2010), К. Тушко (2019) та багато інших.

Метою статті є аналіз потенціалу використання інноваційних педагогічних технологій у загальновійській підготовці майбутніх офіцерів-прикордонників.

Виклад основного матеріалу дослідження. Проблема забезпечення професійної підготовки майбутнього фахівця є багатогранною, оскільки повинна враховувати зміст сучасного соціального середовища, специфіку професійної сфери тощо. Професійна підготовка представників сектору безпеки та оборони обумовлена закономірностями функціонування військової або правоохоронної інституції, їх відносною «закритістю», сутністю професійної діяльності тощо.

Завдання щодо захисту та охорони державного кордону в українському суспільстві покладені на прикордонне відомство. Зазначена відомча структура має тривалу історію розвитку і має можливість здійснювати підготовку власних офіцерських кадрів в єдиному вищому військовому навчальному закладі прикордонної служби – Національній академії (далі – НАДПСУ). Академія прикордонної служби забезпечує підготовку офіцерів на тактичному (бакалаврському) та оперативно-тактичному (магістерському) рівнях. У системі професійної підготовки майбутніх офіцерів-прикордонників спроектовано різні її види: правову, гуманітарну та військово-прикордонну. На особливу увагу заслуговує зміст військово-прикордонної підготовки, у зв'язку із військовими діями на Сході України. Початок збройного конфлікту супроводжувався великими людськими втратами для України, тому військово-прикордонна підготовка була піддана перегляду та модернізації. Зважаючи на це, ми і вирішили дослідити проблему використання інноваційних педагогічних технологій у загальновійськовій підготовці майбутніх офіцерів-прикордонників. Застосування інновацій слід сприймати як одних із шляхів удосконалення змісту згаданої підготовки.

Мета загальновійськової підготовки майбутніх офіцерів-прикордонників полягає у створенні системних знань, умінь та навичок щодо вимог та потенціалу застосування бойової/спеціальної техніки; ведення бойових дій, виконання професійних завдань у мирний час та особливий період; щодо порядку дій у зоні різного виду зараження.

Основними завданнями загальновійськової підготовки майбутніх офіцерів-прикордонників є розуміння загальної характеристики сучасного бою. Пріоритетність цього завдання полягає в тому, що сучасній історичній епосі притаманна поява безлічі несистемних явищ та процесів, а це напругу вплинуло на загальні риси сучасного бою: висока напруженість; маневреність; короткочасність; максимальна швидкість; нові способи ведення бойових дій тощо.

Першочерговим у питанні удосконалення загальновійськової підготовки майбутніх офіцерів-прикордонників є аналіз зарубіжного досвіду відповідної підготовки, хоча не в усіх країнах особливості, зміст та

тривалість зазначеної підготовки є схожими на вітчизняну у прикордонному відомстві. У ниці країн високого рівня розвитку було реалізовано адміністративну реформу, згідно із якою прикордонна служба була трансформована у поліцію. В Україні це за об'єктивним причин ще поки що неможливо, а тому із зарубіжного досвіду можна взяти на озброєння лише часткові конкретні результати.

Зважаючи на подане вище, вітчизняні науковці звертаються до потенціалу педагогічних технологій, не обов'язково інноваційних, а у доцільному поєднанні останніх із традиційними.

Сучасна освітня парадигма вже піддана перегляду, оскільки явища пандемії, відсутності економічної стабільності, системні соціальні перетворення та зміни мають на неї безпосередній та незворотний вплив.

Характерною ознакою вищої освіти, і зокрема військової, є акцентування уваги на практичній підготовці майбутнього фахівця. На думку дослідників, саме практика повинна сформувати в майбутніх офіцерів-прикордонників комплекс компетентностей різного змісту: загальних, професійних та спеціальних.

Нами виділено такі інноваційні технології, що варто застосовувати у загальновійськовій підготовці курсантів-прикордонників та які дають змогу виділити більше часу саме для практики:

Технології імітаційного моделювання. Ці технології дають змогу створити для фахівця квазіпрофесійне середовище. Імітаційне моделювання нині сприймається як можливість створити певний об'єкт, модель, аналог. Сучасна наука пропонує для освітніх цілей і програмні і непрограмні засоби імітаційного моделювання, що вже проаналізовані нами детально в одній із наукових публікацій (Кошельник, 2020).

Технологія імітаційного моделювання уможливує дослідження об'єктів, створюючи середовище зі зв'язками елементів цього об'єкту. Значення технології імітаційного моделювання полягає у здатності відтворити характеристику поведінки у просторі та часі, а також або сповільнити або прискорити процеси задля визначення відповідної динаміки. У загальновійськовій підготовці імітаційне моделювання створює додаткові можливості як для курсантів-прикордонників, так і для науково-педагогічних працівників. Особливість імітаційного моделювання полягає в тому, що воно може виступати як форма навчання, для індивідуальної та колективної роботи. Водночас, моделювання враховує положення теорії ігор, оскільки відбувається розподіл ролей між учасниками процесу. Ці учасники моделюють відносини та обмінюються інформацією. Прикладами використання імітаційного моделювання у загальновійськовій підготовці майбутніх офіцерів-прикордонників є

тренажери, макети місцевості, макети, моделювання випадкових квазіпрофесійних ситуацій щодо охорони та захисту державного кордону.

Завдяки євроінтеграційним процесам в Україні, вищі військові навчальні заклади отримують різні види допомоги, прикладом є тактичні тренажери щодо застосування зброї з Об'єднаного Королівства, США та Франції. Різноманітні тренажери дозволяють вивчати дії реального противника, відпрацьовувати навички прийняття управлінських рішень, пошук помилок у бойових діях, вивчати функції різних видів озброєння та техніки.

1. *Проектні технології*. Ці технології розвивають критичне мислення, формують систему стабільних знань та умінь. Сутність технологій полягає у створенні курсантами-прикордонниками різноманітних проектів. До прикладу, проект щодо того, якими будуть дії прикордонника у ситуації ведення бойових дій на певній ділянці кордону.

2. *Технології тренінгу та workshop*. Тренінг в сучасній українській освіті активно використовується переважно у психологічній, педагогічній або економічній підготовці. Проте тренінги можна успішно застосовувати у загальновійськовій підготовці. Особливістю тренінга є зведення до мінімуму теоретичної частини і максимальна пропозиція практичних завдань квазіпрофесійної спрямованості.

Варта уваги популярна сучасна технологія workshop, що поєднує елементи численних методів та методик – і інтерактивної лекції, і тренінгу, і проблемно-рольових ігор, і мета-плану. Workshop створює можливості щодо удосконалення професійних загальновійськових умінь та навичок.

3. *Технологія індивідуального навчання*. Ця технологія з одного боку ускладнює загальновійськову підготовку майбутніх офіцерів-прикордонників, оскільки забезпечити індивідуальний підхід до кожного курсанта-прикордонника не завжди можливо, проте з урахуванням специфіки окремих тем навчальних занять, наприклад, з дисципліни «Загальна тактика» можна його реалізувати.

4. *Коучінг*. Технологія, що створює широкі можливості для підтримки у навчанні курсантів-прикордонників, оскільки коучінг може бути груповим та індивідуальним. Призначення коучінга як освітньої технології полягає у наданні консультативної допомоги зі сторони науково-педагогічних працівників курсантам-прикордонникам. Тобто коучінг можна вважати освітнім наставництвом, з метою підвищення рівня успішності суб'єктів навчання.

Коучінг є ефективною технологією розвитку взаємодії, особливим різновидом консультування та співпраці. Сучасна педагогіка співробітництва визнає коучінг технологією розвитку потенціалу

особистості на майбутнє, як засіб, що дає змогу особистості усвідомити та розкрити свої інтелектуальні, креативні та інші ресурси.

Представники науково-педагогічного складу використовували цей метод наступним чином: виконували роль не консультанта, котрий надає поради, а фасилітатора. Коучінг у запропонованому дослідженні виступає як взаємодія між курсантами та викладачами на смисловому рівні. Коучінг позиціонували у як нову стратегію поведінки та мислення.

Процес коучінгу був побудований науково-педагогічними працівниками на чотирьох рівнях: перший рівень передбачав взаємодію між сторонами в освітній діяльності на основі пошуку відповіді на запитання «що необхідно робити?». Це необхідний початок діяльності, оскільки відбувається конкретизація цілей та завдань; другий рівень взаємодії передбачав взаємодію на основі створення нового «інформаційного простору» формування нових фактів, відомостей, інформації – на цьому рівні курсанти усвідомлюють рівень власних знань і перетворюють отриману інформацію в дієвий інструмент; третій рівень взаємодії за своїм змістом вимагав моделювання ситуацій та побудови «нового ділового спілкування» – на цьому рівні курсанти перетворюють знання у вміння та навички та усвідомлюють свої можливості, успіхи, потенціал; четвертий рівень взаємодії передбачав ідентифікацію курсантів, сутності ділового спілкування, виокремлення себе у цьому процесі як одного з ключових учасників.

Поданий вище перелік не є вичерпним, оскільки ми вважаємо, що доцільно у загальновійськовій підготовці майбутніх офіцерів-прикордонників поєднувати інноваційні та традиційні освітні технології. Ефективність підготовки не матиме позитивної динаміки, якщо науково-педагогічні працівники не повинні бути категоричними по відношенню до певної технології, методики, прийому або засобу.

Висновки. Загалом проблема використання тієї чи іншої інновації в освіті зазвичай має дискусійний характер. Такий стан речей можна пояснити консервативністю, котрою необхідно підвищити рівень професійної майстерності, а у прикордонній сфері – «закритим» характером відомчої структури. Напрямами подальших наукових досліджень може бути проблема розробки навчально-методичних ресурсів щодо використання інноваційних технологій, формулювання змісту методичних рекомендацій для застосування технологій в освітньому процесі вищих військових навчальних закладів різного спрямування.

Література

1. Балагур Л. О. Підготовка майбутніх офіцерів-прикордонників до управління основними підрозділами охорони державного кордону: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04 / Хмельницький, 2015. 227 с.
2. Гончаренко О. Л. Західна парадигма формування особистості військового професіонала (соціально-філософський аналіз): автореф. дис. ... канд. філософ. наук: спец. 09.00.03 «Соціальна філософія та філософія історії» / Харківський ун-т Повітряних сил імені Івана Кожедуба. Харків, 2008. 20 с.
3. Голик М. М. Формування вищої військової освіти в Україні (1992-1998 рр.): автореф. дис. ... канд. іст. наук: спец. 20.02.22 «Військова історія» / Нац. ун-т «Львівська політехніка». Львів, 2000. 20 с.
4. Дем'янюк Ю. А. Формування військово-організаторських умінь у майбутніх офіцерів Державної прикордонної служби України: автореф. дис. ... канд. пед. наук: спец. 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти» / Нац. акад. Держ. прикордон. служби України ім. Б. Хмельницького. Хмельницький, 2010. 20 с.
5. Діденко О. В. Психолого-педагогічні чинники професійного навчання офіцерів управління органів охорони державного кордону. *Науковий вісник Чернівецького університету*. Вип. 738. Педагогіка та психологія / наук. ред. Руснак І. С. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2015. С. 37–44.
6. Кошельник І. (2020). Сучасні тенденції загальновійськової підготовки майбутніх офіцерів-прикордонників. *Збірник наукових праць Національної академії Державної прикордонної служби України. Серія: педагогічні науки*, 21(2), 77-86. URL: <https://doi.org/10.32453/pedzbirnyk.v21i2.421> (дата звернення: 12.01.21)
7. Луцький О. Л. Розвиток управлінської компетентності керівних кадрів Державної прикордонної служби України у процесі фахової підготовки: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04 / Держ. прикордонна служба України, Нац. акад. Держ. прикордон. служби України ім. Б. Хмельницького. Хмельницький, 2013. 16 с.
8. Нецадим М. І. Військова освіта України: історія, теорія, методологія, практика : монографія. Київ : Київський університет, 2003. 852 с.
9. Полюк В. С., Дяков С. І. Комплексна методика тактико-спеціальної підготовки майбутніх офіцерів інженерних військ в умовах інноваційних технологій. *Збірник наукових праць Національної академії Державної прикордонної служби України*. Серія: Педагогічні та психологічні науки / гол. ред. Романишина Л. М. Хмельницький: Вид-во Нац. академії Держ. прикордон. служби України імені Б. Хмельницького, 2010. № 53. С. 80–83.
10. Тушко К. Ю. Особливості професійної діяльності майбутніх офіцерів-прикордонників та їх взаємодії. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова*. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи. Київ : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2019. Вип. 67. С. 272–274.
11. Ягупов В. В. Загальнодидактичні основи навчання військовослужбовців строкової служби Збройних Сил України: дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.04.

Інститут педагогіки і психології професійної освіти АПН України. Київ, 2002. 644 с.

References

1. Balahur, L. O. (2015). *Pidhotovka maybutnikh ofitseriv-prykordonnykiv do upravlinnia osnovnymy pidrozdilamy okhorony derzhavnoho kordonu [Preparation of future officers-frontier guards for management of the basic divisions of protection of the state border]*. (Candidate of Pedagogical Sciences), 227. Khmelnytsky (ukr).
2. Honcharenko, O. L. (2008). *Zakhidna paradyhma formuvannia osobystosti viyskovoho profesionala (sotsialno-filosofskyi analiz) [Western paradigm of personality formation of a military professional (socio-philosophical analysis)]*. (Abstract of Candidate of Philosophical Sciences Thesis), 20. Kharkiv Ivan Kozhedub Air Force University. Kharkiv (ukr).
3. Holyk, M. M. (2000). *Formuvannia vyshchoi viysvovoi osvity v Ukraini (1992-1998 rr.) [Formation of higher military education in Ukraine (1992-1998)]*. (Abstract of Historical Sciences Thesis), 20. National Lviv Polytechnic University. Lviv (ukr).
4. Demyaniuk, Y. A. (2010). *Formuvannia viyskovo-orhanizatorskykh umin u maybutnikh ofitseriv Derzhavnoi prykordonnoi sluzhby Ukrainy [Formation of military-organizational skills in future officers of the State Border Guard Service of Ukraine]*. (Abstract of Candidate of Pedagogical Sciences Thesis), 20. National Academy of State Border Service of Ukraine named after Bohdan Khmelnytskyi. Khmelnytskyi (ukr).
5. Didenko, O. V. (2015). *Psykhologo-pedahohichni chynnyky profesiynoho navchannia ofitseriv upravlinnia orhaniv okhorony derzhavnoho kordonu [Psychological and pedagogical factors of professional training of officers of the state border guards]*. In I. S. Rusnak (ed.). *Scientific Bulletin of Chernivtsi University. Pedagogy and psychology*, 738, 37–44. Chernivtsi: Chernivtsi National University (ukr).
6. Koshelnyk, I. (2020). *Suchasni tendentsii zahalnoviyskovoi pidhotovky maybutnikh ofitseriv-prykordonnykiv [Current trends in general military training of future border guards]*. *Collection of scientific works of the National Academy of the State Border Guard Service of Ukraine*. Series: Pedagogical Sciences, 21 (2), 77-86. Retrieved from <https://doi.org/10.32453/pedzbirnyk.v21i2.421> (date of appeal: 12.01.21) (ukr).
7. Lutskyi, O. L. (2013). *Rozvytok upravlinskoï kompetentnosti kerivnykh kadriv Derzhavnoi prykordonnoi sluzhby Ukrainy u protsesi fakhovoi pidhotovky [Development of managerial competence of management staff of the State Border Guard Service of Ukraine in the process of professional training]*. (Abstract of Candidate of Pedagogical Sciences Thesis), 16. National Academy of State Border Service of Ukraine named after B. Khmelnytskyi. Khmelnytskyi (ukr).
8. Neschadym, M. I. (2003). *Viyskova osvita Ukrainy: istoriya, teoriya, metodolohiya, praktyka: monohrafiya [Military education of Ukraine: history, theory, methodology, practice: monograph]*, 852. Kyiv: Kyiv University (ukr).
9. Poliuk, V. S., & Dyakov, S. I. (2010). *Kompleksna metodyka taktyko-spetsialnoi pidhotovky maybutnikh ofitseriv inzhenernykh viysk v umovakh innovatsiynykh tekhnolohiy [Comprehensive methodology of tactical and special training of future*

- officers of engineering troops in terms of innovative technologies]. In L. M. Romanyshyna (ed.). *Collection of scientific works of the National Academy of the State Border Guard Service of Ukraine*. Series: Pedagogical and psychological sciences, 53, 80–83. Khmelnytskyi: National Academy of State Border Service of Ukraine named after B. Khmelnytskyi (ukr).
10. Tushko, K. Yu. (2019). Osoblyvosti profesynoyi diyalnosti maybutnikh ofitseriv-prykordonnykh ta yikh vzayemodiyi [Features of professional activity of future border guards and their interaction]. *Scientific journal of the National Pedagogical University named after M. P. Drahomanov. Series 5. Pedagogical sciences: realities and prospects*, 67, 272–274. Kyiv: M. P. Dragomanov National Pedagogical University (ukr).
  11. Yagupov, V. V. (2002). *Zahalnodydaktychni osnovy navchannya viyskovosluzhbovitsiv strokovoї sluzhby Zbroynykh Syl Ukrainy [General didactic bases of training of servicemen of conscript service of the Armed Forces of Ukraine]*. (Doctor of Pedagogical Sciences Thesis), 644. Institute of Pedagogy and Psychology of Vocational Education of the Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine. Kyiv (ukr).

ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ИННОВАЦИОННЫХ ПЕДАГОГИЧЕСКИХ ТЕХНОЛОГИЙ В ОБЩЕВОЙСКОВОЙ ПОДГОТОВКЕ БУДУЩИХ ОФИЦЕРОВ-ПОГРАНИЧНИКОВ

А. В. Казев, Н. Н. Овчар, И. В. Кошельник

Статья посвящена анализу вопросов высшего военного образования. В этой общей проблеме выделены вопросы общевойсковой подготовки будущих специалистов пограничного ведомства, задачи по защите и охране государственной границы в украинском обществе, возложенные на пограничное ведомство. Указанная ведомственная структура имеет длительную историю развития и имеет возможность осуществлять подготовку собственных офицерских кадров в едином высшем военном учебном заведении пограничной службы – Национальной академии. Цель общевойсковой подготовки будущих офицеров-пограничников заключается в создании системных знаний, умений и навыков, требований и потенциала применения боевой/специальной техники; ведения боевых действий, выполнения профессиональных задач в мирное время и особый период; о порядке действий в зоне различного вида заражения.

Основными задачами общевойсковой подготовки будущих офицеров-пограничников есть понимание общей характеристики современного боя. Приоритетность этой задачи заключается в том, что современной исторической эпохе присуще появление множества несистемных явлений и процессов, а это напрямую повлияло на общие черты современного боя: высокая напряженность; маневренность; кратковременность; максимальная скорость; новые способы ведения боевых действий и тому подобное. Выделенные инновационные технологии следует применять в общевойсковой подготовке курсантов-пограничников,

позволяющие выделить больше времени именно для практики: технологии имитационного моделирования, проектные технологии, технологии тренинга и workshop, технология индивидуального обучения, коучинг. Эффективность подготовки не будет иметь положительной динамики, если научно-педагогические работники будут категоричными по отношению к определенной технологии, методике, приему или средству.

Ключевые слова: высшее военное образование, общевоинская подготовка, будущие офицеры-пограничники, образовательные технологии, пограничная служба.

USE OF INNOVATIVE PEDAGOGICAL TECHNOLOGIES IN GENERAL TRAINING OF FUTURE BORDER OFFICERS

O. V. Kazev, M. M. Ovchar, I. V. Koshelnyk

The article is devoted to the analysis of issues of higher military education. In this general problem, the issue of general military training of future specialists of the border department is highlighted. Tasks for the protection and preservation of the state border in Ukrainian society are assigned to the border agency. This departmental structure has a long history of development, and has the opportunity to train its own officers in the only higher military educational institution of the border service – the National Academy. The purpose of general military training of future border officers is to create systematic knowledge, skills and abilities regarding the requirements and potential of the use of combat / special equipment; conducting hostilities, performing professional tasks in peacetime and special periods; on the procedure in the area of different types of infection.

The main tasks of general military training of future border guards are to understand the general characteristics of modern combat. The priority of this task is that the modern historical epoch is characterized by the emergence of many non-systemic phenomena and processes, and this directly affected the general features of modern combat: high tension; manoeuvrability; short duration; maximum speed; new ways of conducting hostilities, etc. The following innovative technologies have been identified that should be used in the general military training of border cadets and which allow to allocate more time for practice: simulation technologies; design technologies, training and workshop technologies, individual learning technology, coaching. The effectiveness of training will not have a positive trend, if research and teaching staff should not be categorical about a particular technology, technique, technique or tool.

Key words: Higher military education, general military training, future border officers, educational technologies, border service.

Казев Александр Васильевич – викладач кафедри загальновійськових дисциплін, Національна академія Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького (м. Хмельницький, Україна). E-mail: Kazvsasha@ukr.net

Казев Александр Васильевич – преподаватель кафедры общевоинских дисциплин, Национальная академия Государственной пограничной службы

України імени Богдана Хмельницького (г. Хмельницький, Україна). E-mail: Kazvsasha@ukr.net

Kazev Oleksandr Vasylyovych – Lecturer of the Department of General Military Disciplines, Bohdan Khmelnytskyi National Academy of the State Border Guard Service of Ukraine (Khmelnyskyi, Ukraine). E-mail: Kazvsasha@ukr.net

Овчар Микола Миколайович – викладач кафедри загальновійськових дисциплін, Національна академія Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького (м. Хмельницький, Україна). E-mail: ovcarnik777@gmail.com

Овчар Николай Николаевич – преподаватель кафедры общевоинских дисциплин, Национальная академия Государственной пограничной службы Украины имени Богдана Хмельницкого (г. Хмельницкий, Украина). E-mail: ovcarnik777@gmail.com

Ovchar Mykola Mykolayovych – lecturer at the Department of General Military Disciplines, Bohdan Khmelnytskyi National Academy of the State Border Guard Service of Ukraine (Khmelnyskyi, Ukraine). E-mail: ovcarnik777@gmail.com

Кошельник Ігор Вікторович – викладач кафедри загальновійськових дисциплін, Національна академія Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького (м. Хмельницький, Україна). E-mail: igorkoselnik@gmail.com

Кошельник Игорь Викторович – преподаватель кафедры общевоинских дисциплин, Национальная академия Государственной пограничной службы Украины имени Богдана Хмельницкого (г. Хмельницкий, Украина). E-mail: igorkoselnik@gmail.com

Koshelnyk Ihor Viktorovych – lecturer at the Department of General Military Disciplines, of the National Academy of the State Border Guard Service of Ukraine named after B. Khmelnytskyi (Khmelnyskyi, Ukraine). E-mail: igorkoselnik@gmail.com